

ΣΜΕ & ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

↓ Ανακοίνωση της Commission στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Επενδύοντας σε μία έξυπνη, καινοτόμο και βιώσιμη βιομηχανία. Μία ανανεωμένη στρατηγική βιομηχανικής πολιτικής της Ε.Ε.

Με την ανακοίνωση αυτή, τίθεται το πλαίσιο της νέας βιομηχανικής πολιτικής για την Ευρώπη. Στόχος είναι μία ισχυρή, υψηλής απόδοσης βιομηχανία, που θα έχει ιδιαίτερο βάρος στην ευρωπαϊκή οικονομία (20% του ΑΕΠ της Ε.Ε. μέχρι το 2020), με αυξημένες θέσεις εργασίας (σήμερα παρέχει 36 εκ. άμεσες θέσεις εργασίας).

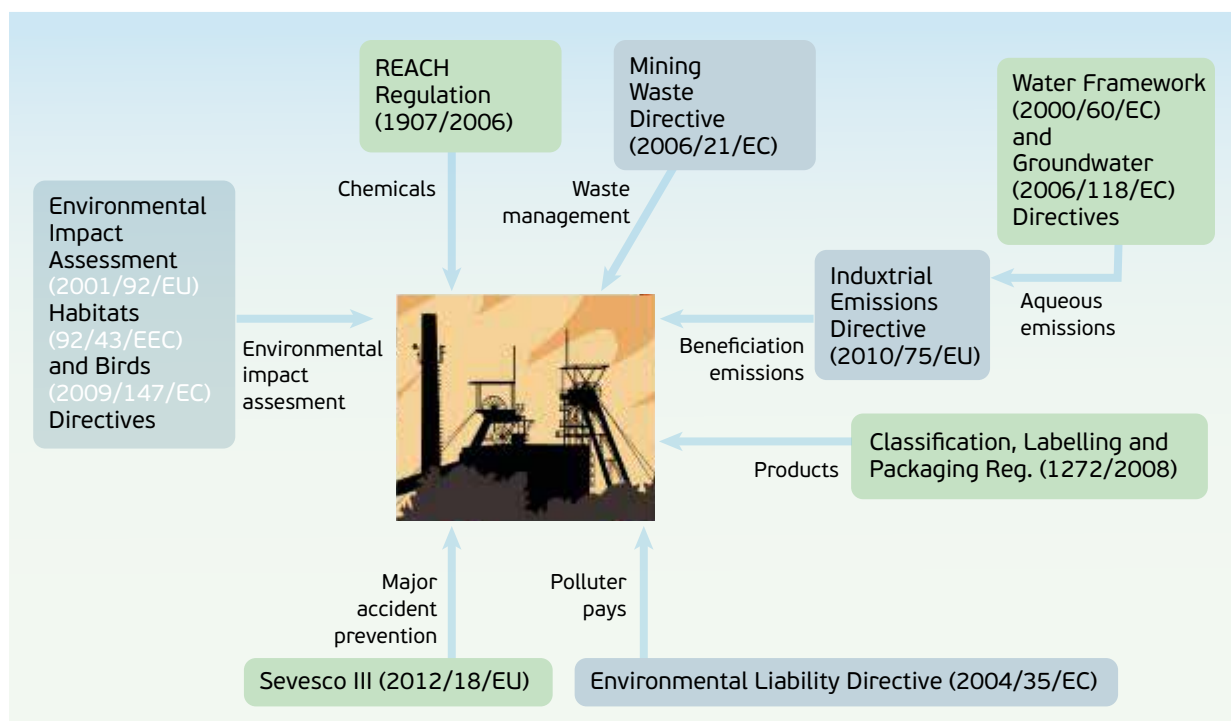
Η Ευρώπη είναι ο παγκόσμιος

ηγέτης σε πολλές βιομηχανίες, ιδίως σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και σημαντικής πολυπλοκότητας. Η θέση αυτή έχει οικοδομηθεί σε μια

μεγάλη ενιαία αγορά με 500 εκατομμύρια καταναλωτές.

Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας για την ΕΕ27 αυξήθηκε κατά 6,4% μεταξύ 2009 και 2016 και κατά 4,7% για την ΕΕ28.

Η συμβολή των μεταποιητικών και εξορυκτικών βιομηχανιών, καθώς και των βιομηχανιών κοινής ωφέλειας ανήλθε στο 21% της συνολικής προστιθέμενης αξίας στην ΕΕ27 (19% στην ΕΕ28) το 2016.

Μεταξύ του 2009 και του 2013, η απασχόληση στη βιομηχανία μειώθηκε κατά 1,8 εκατομμύρια (5,4%) στην ΕΕ των 27, αλλά από το 2013 έχουν δημιουργηθεί 1,5 εκατομμύρια καθαρές νέες θέσεις εργασίας. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας στη βιομηχανία της ΕΕ έχει αυξηθεί κατά μέσο όρο κατά 2,7% από το 2009 έως το 2016.

Η οριζόντια πολιτική της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας (Better Regulation), η οποία θα πρέπει να συμπληρωθεί με παρόμοιες προσπάθειες των κρατών μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, συμβάλλει στην επίτευξη καλύτερου κανονιστικού πλαισίου και καλύτερων αποτελεσμάτων για όλη την ευρωπαϊκή κοινωνία. Η νομοθεσία υψηλής ποιότητας παρέχει την απαραίτητη βεβαιότητα για την ευημερία των επιχειρήσεων.

Η ενεργός συμμετοχή των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων, έχει ζωτανή σημασία για τη βελτίωση της ποιότητας της νομοθεσίας της Ένωσης.

Η ΕΕ βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της παγκόσμιας μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και ανακύκλωσης. Η Ευρώπη πρέπει τώρα να επωφεληθεί από αυτή την ηγετική θέση σε όλους τους τομείς και να αντιμετωπίσει τον αυξανόμενο παγκόσμιο ανταγωνισμό στον τομέα της πράσινης παραγωγής και των τεχνολογιών καθαρής ενέργειας.

Ο μετασχηματισμός των ευρωπαϊκών εταιρειών προς περισσότερο βιώσιμα και οικονομικά αποδοτικά, επιχειρηματικά μοντέλα όχι μόνο βοηθά στην προστασία του περιβάλλοντος αλλά και παρέχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα δημιουργώντας σημαντική εξοικονόμηση κόστους. Μπορεί να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας

και ευκαιρίες για εργαζόμενους και επιχειρηματίες.

Καθώς οι εταιρείες της ΕΕ ενσωματώνονται όλο και περισσότερο στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, η μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία δεν μπορεί να επιδιωχθεί μεμονωμένα. Δεδομένης της στρατηγικής σημασίας των πρώτων υλών για τη μεταποιητική βιομηχανία της ΕΕ28, η Επιτροπή εφαρμόζει ευρύ φάσμα δράσεων στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας της ΕΕ για τις Πρώτες Ύλεις και θα συνεχίσει να συμβάλλει στη διασφάλιση βιώσιμης και προσιτής προσφοράς τους. Ορισμένες πρώτες ύλεις είναι ιδιαίτερα κρίσιμες, καθώς έχουν μεγάλη οικονομική σημασία και συνδέονται με υψηλό κίνδυνο μείωσης της διάθεσής τους. Παράλληλα με αυτή τη στρατηγική, η Επιτροπή παρουσιάζει έναν αναθεωρημένο κατάλογο κρίσιμων πρώτων υλών για την ΕΕ.

Οι κυριότεροι βιομηχανικοί και εξορυκτικοί σύνδεσμοι (όπως και η Euromines στην οποία ανήκει και ο ΣΜΕ), σημαντικές εταιρείες και φορείς εκπροσώπησης της βιομηχανίας, προχώρησαν σε ενωτική διακήρυξη για μία νέα φιλόδοξη Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιομηχανία, ενστερνιζόμενοι πολλές από τις απόψεις της Commission.

(περισσότερες λεπτομέρειες στο www.sme.gr)

↓ Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας περί Περιβαλλοντικής Ευθύνης (ELD)

Η εφαρμογή της οδηγίας διαφέρει μεταξύ των μελών της Ε.Ε.. Ο αριθμός των ετήσιων υποθέσεων ELD ανά κράτος μέλος, ποικίλει σημαντικά και αυτό οφείλεται στα υπάρχοντα νομικά πλαίσια κάθε κράτους πέραν της ELD και στις διαφορετικές ερμηνείες βασικών όρων και εννοιών. Συγκεκριμένα, όροι όπως «όριο/κατώφλι σημαντικότητας» (significance threshold) για περιβαλλοντικές ζημιές έχουν συνείδηση την «άνιση» εφαρμογή της

Οδηγίας. Οι αρμόδιες αρχές, οι οικονομικοί και ασφαλιστικοί φορείς ζητούν συχνά σαφήνεια και καθοδήγηση σχετικά με το θέμα.

Περίπου το 50% των περιγραφόμενων περιπτώσεων περιβαλλοντικών ζημιών αφορούν βλάβες στο έδαφος. Η ζημιά στα ύδατα ανέρχεται στο 30% και η ζημιά στη βιοποικιλότητα είναι περίπου 20%.

Η εφαρμογή της ELD έχει βελτιώσει την πρόληψη και αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών σε περιορισμένο βαθμό σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από τη μεταφορά της οδηγίας ELD. Συγκεκριμένα, η Οδηγία ενίσχυσε την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» (αποφεύγοντας έτσι το σημαντικό κόστος για το δημόσιο ταμείο), την εφαρμογή αυστηρής ευθύνης σε ολόκληρη την ΕΕ για περιβαλλοντικές ζημιές και την αναβάθμιση των προτύπων αποκατάστασης για την επαναφορά των φυσικών πόρων που υπέστησαν ζημιές, ιδίως αυτές που αφορούν στη βιοποικιλότητα. Ωστόσο, ο βαθμός μεταβλητότητας μεταξύ των κανονισμών των κρατών μελών, αποτελεί κυρίαρχο πρόβλημα για την αξιολόγηση της εφαρμογής της.

Όσον αφορά την αξιολόγηση, μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις είναι η έλλειψη στοιχείων σχετικά με συμβάντα ELD και συγκρίσιμα περιστατικά που αντιμετωπίζονται βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Άλλα θέματα είναι η έλλειψη ενημέρωσης των ενδιαφερομένων σχετικά με την ELD, οι ανεπαρκείς πόροι και η εμπειρογνωμοσύνη για την εφαρμογή της οδηγίας ELD, οι αβεβαιότητες και οι αμφισβησίες σχετικά με βασικές έννοιες και ορισμούς και τα ανεπαρκή δεδομένα σχετικά με περι-

βαλλόντικές ζημιές, τις περιπτώσεις αποκατάστασης και τις δαπάνες.

Το θετικό είναι ότι η Οδηγία ενθαρρύνει τις προληπτικές ενέργειες και προσεγγίσεις και επομένως προφυλάσσει από το υψηλό κόστος αποκατάστασης. Ωστόσο είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν τα οφέλη που αποκομίστηκαν μέσω αυτής της πρόληψης.

Τα επόμενα χρόνια, η βασική προτεραιότητα για την Επιτροπή θα είναι να προωθήσει την ευθυγράμμιση των εθνικών λύσεων και πρακτικών στο πλαίσιο που προβλέπει η οδηγία και η εφαρμογή της σε ένα ευρύτερο πλαίσιο νομικής ευθύνης. Πρέπει επίσης να καταβληθούν προσπάθειες για τη βελτίωση της βάσης τεκμηρίωσης σχετικά με τις πραγματικές επιπτώσεις της οδηγίας ELD, τόσο στο περιβάλλον όσο και στους εμπλεκόμενους φορείς. Γι' αυτό και η Commission ξεκίνησε διαδικασία τροποποίησης της Οδηγίας, ανοίγοντας διάλογο με τους φορείς. Ο εξορυκτικός κλάδος θεωρεί ότι καλύπτεται πλήρως από την υπάρχουσα ELD και δεν απαιτούνται, ειδικά γι' αυτόν, ξεχωριστές διατάξεις. Αντιδρά στη σύσταση ενός «κράσινου ταμείου» που θα κάλυπτε περιβαλλοντικές ζημιές με επιβολή επιπρόσθετου διοικητικού τέλους.

Ο ΣΜΕ ζήτησε να διασαφηνιστεί ότι οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις με βάση την ELD που αφορούν εγκαταστάσεις αποβλήτων, είναι μόνο για την «Α Κατηγορία» εγκαταστάσεων, όπως ορίζονται στην Οδηγία Διαχείρισης Μεταλλευτικών Αποβλήτων.

↓ Best Available Techniques (BATs) στη διαχείριση εξορυκτικών αποβλήτων και εφαρμογή της Οδηγίας Διαχείρισης Μεταλλευτικών Αποβλήτων (MWD)

Μετά από έντονες διαβουλεύσεις του Technical Group στο οποίο μετείχε και εκπρόσωπος της Euromines και της JRC, μελετητών της Commission, βρισκόμαστε στην επεξεργασία του τελικού σχεδίου

κειμένου (BREF) για τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Πρακτικές Διαχείρισης Εξορυκτικών Αποβλήτων. Θα κυκλοφορήσουν περίπου 60 BATs. Καλύπτονται τα πάντα που αφορούν αποκλειστικά εξορυκτικά απόβλητα (όχι η εξόρυξη).

Δεν περιλαμβάνονται: προϊόντα και παραπροϊόντα εξόρυξης, όπως αυτά ορίζονται από κάθε κράτος μέλος. Επιπλέον, δε συμπεριλαμβάνεται η τοποθέτηση εξορυκτικών αποβλήτων εντός εκσκαφών, που γίνεται για λόγους αποκατάστασης ή για λόγους κατασκευαστικών έργων απαραίτητων για την εκμετάλλευση, γιατί κρίνονται ως παραπροϊόντα. Στα BAT δεν θα γίνεται αναφορά σε όρια ρύπων προς το περιβάλλον (αέρα, νερά, έδαφος). Υπάρχει υποχρέωση εκπόνησης Risk Assessment διαχείρισης αποβλήτων, για όλες τις εγκαταστάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά των αποβλήτων και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν στο χώρο απόθεσης -διαχείρισης. Το Risk Assessment θα οδηγήσει σε επιλογή ενός από τα προτεινόμενα BAT.

Η πλήρωση κενών σε υπόγειες εκμεταλλεύσεις με εξορυκτικά υλικά, προϋποθέτει, τη γεωτεχνική και χημική σταθεροποίησή τους. Το αποτιθέμενο υλικό, υπόκειται και αυτό σε Risk Assessment.

Για λόγους ομογενοποίησης της εφαρμογής της MWD και διευκρίνισης των όρων της, όπως τί είναι

απόβλητο και τί παραπροϊόν, πότε δηλώνεται μια εγκατάσταση ως (A) (ή πλέον βαριά) κτλ. και προς αποφυγή διαφορετικών ερμηνειών διαφόρων κρίσιμων άρθρων της Οδηγίας, η Commission πρόκειται να κυκλοφορήσει καθοδηγητικό πρότυπο (Guidance). Το πρότυπο αυτό, πρέπει να εστιάζει σε καλές πρακτικές που ως σύνολο θα δίνουν κατευθυντήριες γραμμές και προτάσεις στον τρόπο διαχείρισης των αποβλήτων (Σχέδιο Διαχείρισης), ανεξαρτήτως είδους φύσης και μεγέθους.

↓ Κυκλική Οικονομία (Κ.Ο) και Εξορυκτική Βιομηχανία

Η Commission επεξεργάζεται το πλαίσιο παρακολούθησης (Monitoring Framework) εφαρμογής της Κυκλικής Οικονομίας. Προτείνονται 10 δείκτες με τη μορφή του scoreboard με τους οποίους θα απεικονίζεται ο βαθμός υλοποίησης της Κυκλικής Οικονομίας. Μερικοί από τους δείκτες αυτούς, αφορούν και την εξορυκτική βιομηχανία και εγείρουν τις ενστάσεις του κλάδου. Παραθέτουμε κάποιους από αυτούς:

■ **Παραγωγή αποβλήτων (εξαιρουμένων των εξορυκτικών) ανά ΑΕΠ:** Φαίνεται, από τις εκτιμήσεις ότι χώρες με σημαντική παραγωγή πρώτων υλών, έχουν υψηλές τιμές στο δείκτη.

Αυτό οδηγεί σε ερωτήματα εάν και κατά πόσο η Eurostat έχει τα σωστά στοιχεία να εξαιρέσει τα εξορυκτικά απόβλητα

- **Recycling Rates Indicators of Waste Management:** Δεν πρέπει να υπολογίζεται μόνο η ανακύκλωση αποβλήτων αλλά και η ανάκτηση (recovery). Ανάκτηση θεωρείται και η περίπτωση του backfilling
- **«Πράσινες» συμβάσεις έργων ή δραστηριοτήτων, συγκριτικά με το ευρύτερο φάσμα συμβάσεων στην Ε.Ε.:** Αυτός ο δείκτης αφορά δημόσιες συμφωνίες σχετικά με «πράσινες δραστηριότητες». Πρέπει η Commission να διευκρινίσει ποιες δραστηριότητες είναι πράσινες και πού βασίζονται για να έχουν αυτό το αποτέλεσμα.

Ο εξορυκτικός κλάδος ανέδειξε τις εξής βασικές θέσεις:

- Ο αντικειμενικός στόχος της Κ.Ο. δεν πρέπει να είναι η μείωση χρήσης των πρώτων υλών αλλά η διατήρηση των πόρων σε βάθος χρόνου

- Η Κυκλικότητα πρέπει να προσδιορίζεται ως μείωση των εξερχόμενων υλικών και όχι ως μείωση των εισερχομένων

Η συνεισφορά του εξορυκτικού κλάδου στην Κ.Ο. είναι πολύ μεγάλη γιατί την εφοδιάζει με τις απαραίτητες πρώτες ύλες για να λειτουργήσει. Χωρίς την παραγωγή πρώτων υλών, κυκλική οικονομία δεν υπάρχει. Η Κ. Ο. χρειάζεται πρώτες ύλες για να υλοποιηθεί.

↓ PEF (Product Environmental Footprint)

Ο εξορυκτικός-μεταλλουργικός κλάδος μετέχει στον προσδιορισμό PEF, που αρχικά θα υλοποιηθεί για

τα μέταλλα Al, Cu, Pb και το χάλυβα με τελικό σκοπό το eco-labeling. Σε αυτό, βασικό στοιχείο για τον προσδιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, αποτελούν οι ορυκτές πρώτες ύλες στις οποίες βασίζεται το μεταλλικό προϊόν και οι επιπτώσεις στο περιβάλλον από την εκμετάλλευσή τους.

Η εξορυκτική βιομηχανία στο διάλογο για το PEF, θέτει τα εξής βασικά ζητήματα: α) να υπάρξει μετατόπιση από την εκτίμηση για την εξάντληση των αποθεμάτων ΟΠΥ στην εκτίμηση της διαθεσιμότητάς τους, β) να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία προσδιορισμού PEF χρησιμοποιεί διακριτούς και αναγνωρίσιμους μηχανισμούς εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, γ) να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία PEF δεν θα υπερχρεώνει ή διπλοχρεώνει τις επιπτώσεις της εξόρυξης και τέλος δ) να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία PEF δεν θα οδηγήσει σε νέες περιβαλλοντικές αξιώσεις ή υποχρεώσεις.

Η Commission σκοπεύει να εκδώσει το τελικό PEF Guidance πριν το 2020 και φυσικά η προσπάθεια αυτή, θα συνδεθεί με την κυκλική οικονομία.

